



היועץ המשפטי לממשלה

ירושלים, כ"ט תמוז תשע"ח
12 יולי 2018

מס' מסמך: 004-99-2018-013389
(בתשובה נא לציין מספרנו)

לכבוד

ח"כ יואל (יולי) אדלשטיין

יושב ראש כנסת ישראל

שלום רב,

הנדון: דיון בוועדת הפנים בעניין "החשש לניגוד עניינים בעקבות הפרסום בעיתון 'הארץ' ו'מעריב' על טענות ניצב ריטמן בהקשר התלונות נגדו והשפעתן על חקירת נתניהו"

כנסת ישראל, שבראשה אתה עומד, היא בית הנבחרים של העם, ליבת הביטוי של הדמוקרטיה הישראלית. בצד תפקידה העיקרי כרשות המחוקקת, משמשת הכנסת גם כגורם מרכזי לפיקוח על רשויות השלטון. בכלל זאת, גם על גופי הייעוץ המשפטי לממשלה, ואף על גופי אכיפת החוק השונים – ובראשם, משטרת ישראל ופרקליטות המדינה.

שיתוף הפעולה בין הכנסת לבין משרד המשפטים הוא הדוק ופורה. אנשי – הן במערך הייעוץ המשפטי לממשלה והן במערך התביעה הכללית – משתתפים תדיר בעבודת הכנסת ו-ועדותיה, ותורמים תרומה משמעותית למלאכת החקיקה ולפעולות הפיקוח על רשויות השלטון. אני באופן אישי רואה חשיבות עצומה בשיתוף הפעולה האמור, ובמסגרת זו אף התייצבתי לאחרונה בפני ועדת החוקה, חוק ומשפט, על מנת להציג את תחומי העשייה המרכזיים בהם אני עוסק ולהשיב לשאלות חברי הכנסת.

למעשה, בפעם זו שבה הופעתי בפני חברי הוועדה, לפני כשבועיים ימים לערך, השתתפו מפכ"ל המשטרה ופרקליט המדינה – במקביל ובאותה שעה ממש – בדיון שנערך בוועדת הפנים והגנת הסביבה, בראשות ח"כ יואב קיש, בנושא עבודת המחלקה לחקירות שוטרים (מח"ש).

אנו מכבדים ומוקירים את עבודת הכנסת, ורואים לעצמנו זכות גדולה לתרום לעשייתה החשובה. שיתוף הפעולה ההדוק אותו תיארתי מבוסס על שותפות באינטרסים ובערכים, בראשם הערך של שמירה על שלטון החוק במדינה וביצורו. ללא חוקי הכנסת, לא יהיו בידי גופי אכיפת החוק כלים לשמור על "מוראה של מלכות"; וללא עבודתם היסודית, המקצועית והיעילה של גופי הייעוץ



היועץ המשפטי לממשלה

המשפטי לממשלה ואכיפת החוק, חוקי הכנסת לא ימומשו ולא ישיגו את תכליותיהם החברתית, הציבורית והלאומית.

דווקא לנוכח האמור לעיל, מתבלטת חומרתה של ההחלטה לקיים היום בוועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת ישיבה בנוגע לחקירות ראש הממשלה. הרקע לישיבה הינו פרסומים בתקשורת אודות טענה מסוימת בקשר לניהולן של חקירות אלו. סנגוריו של ראש הממשלה פנו לח"מ לצורך בירור הטענה, ובירור זה יערך כמקובל. כלומר, מדובר בדיון שייערך בכנסת ישראל בנוגע לתיק חקירה ספציפי של נבחר ציבור מחברי בית המחוקקים.

הכוונה להביא טענות אלו בנקודת הזמן הנוכחית לבחינתה של ועדת הפנים, שעה שהחקירות הנוגעות לראש הממשלה עודן מתנהלות, חודרת באופן בוטה לגדריו של השדה הפלילי, שבו מתחייבת עצמאות מוחלטת לגורמי החקירה והתביעה בעבודתם המקצועית.

בהקשר זה, ראוי להזכיר כי אף בהתאם להוראת סעיף 21(ב) לחוק יסוד: הכנסת, אשר מכוחו מוסמכות ועדות הכנסת לדרוש את התייצבותו של עובד מדינה לשם מסירת מידע, אין לעשות כן אם "יש בגילוי משום פגיעה בחוק, בחובה מקצועית או בחובות אמונים שהוא חב בה על-פי דין". והדברים מדברים בעד עצמם בהקשר שבנדון.

כפי שציין יועמ"ש הכנסת, במכתבו לח"כ קיש מאתמול:

"כידוע, על אף סמכויות הפיקוח הרחבות של הכנסת על הרשות המבצעת ובכלל זה על גופי האכיפה, מטעמים מובנים הכנסת אינה מפעילה את סמכויות הפיקוח שלה ואינה מתערבת באופן פרטני בתלונות, בחקירות או בהליכים פליליים. ואכן הכנסת וועדותיה מקפידות על כך לאורך השנים ולא אחת אף בוטלו דיונים מסוג זה לאחר שרשויות האכיפה הפנו את תשומת ליבנו לעניין. זאת ועוד, דיונים כאמור עלולים לגלוש, אף שלא בכוונת מכוון, לשיבוש חקירות והליכי משפט.

נושא הדיון עניינו בחקירות ראש הממשלה המתנהלות בימים אלה ובטענות לניגוד עניינים של ניצב ריטמן בהקשרן של חקירות אלה. לאור האמור, אין מקום לקיום דיון בוועדה בעניין שבנדון ולכן אבקש לבטלו. לבסוף אציין כי לאורך השנים כיבדו יושבי ראש ועדות הכנסת נוהג משטרי זה מתוך הבנת הנזק הרב שעלול להיגרם מהפרתו ואני תקווה שכך תנהג גם אתה."

מטעמים אלו, פניתי אתמול במכתב ליועץ המשפטי לכנסת, עו"ד איל ינון, וביקשתי כי יפנה לח"כ קיש על מנת שיבטל את הישיבה המתוכננת. באופן דומה, ציין גם עו"ד ינון, כי אין מקום לקיים



היועץ המשפטי לממשלה

דיון בוועדה בעניין שבנדון, ולכן ביקש את ביטולו של הדיון. אולם, למרבה הצער, הדיון לא בוטל ונכון למועד כתיבתן של שורות אלו, הוא עתיד להתקיים במועדו.

לאחר ששקלתי הדבר בכובד ראש, והגם שמדובר בפעולה שאיננה תואמת את דרכי עבודתנו הרגילות, אבקש להודיעך כי בנסיבות המתוארות לעיל, נציגי רשויות אכיפת החוק – התביעה הכללית, משטרת ישראל והמחלקה לחקירות שוטרים – לא יוכלו להתייצב לדיון. אני מודע היטב למשמעותה של החלטה זו, שעומדת כאמור בניגוד מוחלט לאופן ההתנהלות המקובל והרגיל של גופי הייעוץ המשפטי לממשלה ואכיפת החוק ביחסי העבודה עם הכנסת. אולם, לאחר מאמצים רבים שנעשו על מנת למנוע את המצב אליו נקלענו, באתי לכדי מסקנה כי אין מנוס מלנקוט בפעולה כאמור, לצורך שמירה על עצמאות מערכת אכיפת החוק במדינת ישראל, הבטחת טוהר החקירה בתיקים הנוגעים לראש הממשלה, ושמירה על אמון הציבור בעבודתם של גופי החקירה והמשפט – שיקולים אשר לאורך שנות עבודתה של הכנסת מנעו עד כה את קיומם של דיונים חריגים מעין אלה.

אני תקווה כי בשעות הספורות שנותרו עד הדיון, יישקל מחדש הצורך בקיומו, בשים לב למכתבי זה ולמכתבי מאתמול, וכן למכתבו של היועץ המשפטי לכנסת.

בכבוד רב,


אביחי מנדלבליט

העתק: יושב ראש ועדת הפנים, ח"כ יואב קיש
היועץ המשפטי לכנסת, מר איל ינון
פרקליט המדינה, מר שי ניצן
מפכ"ל משטרת ישראל, רב ניצב רוני אלשיך
ראש אגף חקירות ומודיעין במשטרת ישראל, ניצב גדי סיסו